

**Atlas cestovního ruchu
Česke Republiku
[Atlas ruchu turystycznego
Republiki Czech]**

J. VYSTOUPIL (red.)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Praha 2006, ss. 157

**Atlas cestovního ruchu
Česke Republiku
[Atlas of Tourism in the Czech
Republic]**

Ministry pro místní rozvoj, Czech Republic, Praha 2006, pp. 157

W połowie 2006 r. wydany został *Atlas ruchu turystycznego Republiki Czech*, opracowany przez zespół pracowników Wydziału Ekonomiczno-Administracyjnego Uniwersytetu im. Masaryka w Brnie, pod kierunkiem znanego czeskiego geografa turystyki – J. Vystoupila. Atlas jest efektem trzyletniej realizacji projektu badawczego pt. „Propozycja nowej rejonizacji ruchu turystycznego Czech”, podjętego z inicjatywy Ministerstwa pro místní rozvoj ČR. Wydawnictwo, w nakładzie 2 tys. egzemplarzy, jest adresowane do pracowników służb publicznych oraz studentów wyższych szkół turystycznych i nie jest przewidziane do ogólnej sprzedaży.

Atlas podzielony jest na osiem części: Potencjał i możliwości ruchu turystycznego, Turystyczna baza noclegowa i jej wykorzystanie, Infrastruktura sportowo-rekreacyjna, Główne rodzaje ruchu turystycznego, Turystyczna regionalizacja i rejonizacja, Analiza popytu turystycznego, Profile turystyczne poszczególnych województw czeskich, Porównania międzynarodowe. Każda z części atlasu składa się z kilku lub kilkunastu map, ze skalami liniowymi, każda mapa opatrzona jest komentarzem tekstowym.

Potencjał i możliwości ruchu turystycznego, ujęte w części pierwszej, wyrażone są: udziałem terenów rekreacyjnych w ogólnej powierzchni szczegółowych jednostek terytorialnych kraju, rozmieszczeniem obszarów o walorach przyrodniczych i osobliwości przyrody, przyrodniczych obszarów chronionych, punktów widokowych, ogrodów zoologicznych (z liczbą odwiedzających), botanicznych i arboretów, miejskich rezerwatów przyrody, obiektów dziedzictwa światowego UNESCO, obiektów kultury ludowej, narodowych zabytków kultury (z podaniem liczby obiektów

The *Atlas of Tourism in the Czech Republic*, published in mid 2006, has been compiled by a team from the Economy and Administration Department at Masaryk University in Brno, under the supervision of a renowned Czech tourism geographer, J. Vystoupil. The *Atlas* is the outcome of a three year long research project entitled *Suggestions for a new zonation of Czech Tourism*, initiated by the Ministry pro místní rozvoj Czech Republic. The publication (2000 copies) is addressed to public service workers and university students of tourism. It is not intended for general sale.

The *Atlas* is divided into eight parts: *Potential opportunities for tourism, Tourism accommodation and its take up, Sport and recreation infrastructure, The main types of tourism, Tourism zonation and regionalization, Analysis of tourism demand, Tourism profiles of individual Czech provinces, International comparisons*. Each part consists of several maps with scales; each map is supplied with a text commentary.

The potential tourism opportunities presented in Part I are expressed by the percentage of recreational area in the overall area of an individual administrative spatial unit, the distribution of areas of high natural value, natural curiosities and protected natural areas, viewpoints, zoos (with number of visitors), botanical gardens and arboreta, urban conservation zones, UNESCO world heritage sites, folklore sites, national culture monuments (including the number at a given place), the more significant castles and

w miejscowości), ważniejszych zamków i pałaców, obiektów sakralnych, obiektów techniki, obiektów wojskowych, liczbą odwiedzających ważniejsze zabytki, oceną atrakcyjności przyrodniczej i kulturowej (w 206 jednostkach przestrzennych), ekonomicznym znaczeniem turystyki w Czechach na tle innych krajów europejskich (udział w produkcji krajowym brutto), liczbą podmiotów turystycznych na 1000 osób aktywnych zawodowo i udziałem zatrudnionych w usługach turystycznych w ogólnej liczbie aktywnych zawodowo (w układzie szczegółowych jednostek przestrzennych).

Dział map dotyczący turystycznej bazy noclegowej i jej wykorzystania (część druga) obejmuje: obiekty zbiorowego zakwaterowania i drugie domy (z liczbą miejsc noclegowych w miejscowościach, ujętych w przedziałach wielkościowych), procentowy udział gospodarstw domowych posiadających indywidualny dom rekreacyjny i ich liczbę (w układzie kilkudziesięciu jednostek przestrzennych), liczbę korzystających (ogółem, gości krajowych i zagranicznych) z obiektów zbiorowego zakwaterowania oraz udział procentowy gości zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających (również w układzie kilkudziesięciu jednostek przestrzennych).

Mapy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (część trzecia) dotyczą: długości narciarskich tras zjazdowych w miejscowościach, rozmieszczenia zespołów tras biegowych, pojemności i wyposażenia ośrodków sportów zimowych w poszczególnych regionach górskich, obszarów koncentracji tras turystycznych i rozmieszczenia ścieżek dydaktyczno-naukowych oraz ważniejszych tras motorowych.

Część czwarta atlasu, poświęcona głównym rodzajom ruchu turystycznego, prezentuje: ośrodki turystyki miejskiej (o znaczeniu międzynarodowym, ogólnokrajowym i ponadregionalnym), uzdrowiska, z podaniem ich kategorii (1 – najwyższa, 2 i 3) i specjalizacji, obszary i ośrodki „turystyki winnej” (z określeniem kategorii: bardzo ważne, ważne, mniej ważne), ośrodki rekreacji i turystyki wodnej, ze wskazaniem najważniejszych szlaków wodnych, ośrodki sportów zimowych, o znaczeniu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz potencjalne obszary narciarstwa biegowego, ośrodki targowe (międzynarodowe, krajowe, regionalne i lokalne) i kongresowe (międzynarodowe, ponadregionalne, regionalne i lokalne) oraz typologię funkcjonalną ośrodków ruchu turystycznego.

W części piątej, dotyczącej regionalizacji i rejonizacji turystycznej, przynoszącej nowe, autorskie propozycje, ujęto: podział Czech na kilkanaście marketingowych regionów turystycznych i kil-

palaces, churches, technological structures, former military sites, the number of visitors to the more significant historical monuments, the evaluation of natural and cultural attractiveness (in 206 spatial units), the economic significance of tourism in the Czech Republic in comparison to other European countries (percentage of GDP), the number of tourists per 1000 people of working age and the percentage employed in tourist services (in individual spatial units).

The maps concerning tourist accommodation and its take up (Part 2) include hotels and second homes (with the total number of beds at a given place), the percentage and number of households with individual recreational houses (across a number of spatial units), numbers (domestic and foreign visitors together) who use hotel accommodation as well as the percentage of foreign visitors in the overall number (also across a number of spatial units).

Maps of the sport and recreational infrastructure (Part 3) include the length of ski runs at given places, the distribution of trails, the capacity and facilities of winter resorts in individual mountain regions, areas of tourist trail concentration, the distribution of educational trails and the more significant roads.

Part 4 of the *Atlas*, devoted to the main types of tourism, presents urban tourism centres (international, national and 'supra-regional'), spas with their specialization (with category – 1 being the highest), 'wine tourism' centres and areas (in categories – very important, important, less important), water tourism and recreation centres indicating the most important water trails, winter sports centres of national, regional and local importance, and areas where cross-country skiing is possible, trade fairs (international, national, regional and local), conference centres (international, 'supra-regional', regional and local), as well as a functional typology of tourism centres.

Part 5, concerning tourism zonation and regionalization, brings new, original suggestions, such as the division of the Czech Republic into several tourism marketing regions (and many more tourism areas), the zoning of tourism – defined by type and usefulness, as well as the more significant tourism assets, the main areas and centres

kadziesiąt marketingowych obszarów turystycznych, rejonizację ruchu turystycznego, z określeniem typu obszaru i przydatności dla ruchu turystycznego oraz ważniejszych punktowych walorów turystycznych, główne obszary i ośrodki turystyki weekendowej i pobytowej, oceny zagospodarowania i wykorzystania turystycznego oraz kompleksowej atrakcyjności turystycznej 206 jednostek przestrzennych, znaczenie funkcji turystyczno-rekreacyjnej (mała, rozwojowa, ważna, bardzo ważna, dominująca) oraz aktualne nasycenie miejscami noclegowymi najmniejszych jednostek przestrzennych kraju, sieć regionalnych, lokalnych i miejskich ośrodków informacji turystycznej.

Część szósta, dotycząca popytu turystycznego, obejmuje analizę profilu turysty krajowego i zagranicznego oraz oceny satysfakcji turystów z usług turystycznych. Część siódma poświęcona jest charakterystyce atrakcyjności turystycznej poszczególnych województw czeskich, zaś część ósma – turystyce międzynarodowej w Europie. Charakterystyka turystyki europejskiej obejmuje kierunki ruchu turystycznego, przychody poszczególnych krajów związane z jej obsługą, wydatki turystyczne na wyjazdy zagraniczne mieszkańców tych krajów oraz pojemność turystycznej bazy noclegowej. Atlas kończy wykaz literatury i wykorzystanych źródeł.

Poziom kartograficzny opracowania jest wysoki, szczegółowość ujęcia odpowiada założonemu przeznaczeniu pracy. Dyskusyjne może być jedynie prezentowanie wielkości bezwzględnych w formie kartogramu. Tradycyjna polska kartografia nie aprobeuje tego, ale podobne podejście można już znaleźć także w polskiej literaturze geograficznej. Metodyka ocen atrakcyjności turystycznej, opisana w komentarzach do map, jest dość prosta i przekonująca. Pewną trudność w odbiorze informacji stanowi operowanie w atlasie różnymi jednostkami przestrzennymi nowego podziału administracyjnego Czech.

Przegląd szerokiej tematyki *Atlasu ruchu turystycznego Czech* pozwala uznać to opracowanie za niezwykle kompleksowe i posiadające wielką wartość dla polityki promocyjnej, gospodarczej i przestrzennej w zakresie turystyki. Autorom pracy należą się wyrazy dużego uznania. Życzyć by sobie należało, żeby podobne opracowanie zostało przygotowane również dla Polski.

for weekend and longer stays, the evaluation of tourism development and exploitation, as well as the overall tourism attractiveness for 206 spatial units, the importance of the tourism-recreational function (small, developing, high, very high, predominating), the current accommodation supply in the smallest spatial units in the country, and the network of regional, local and urban tourist information centres.

Part 6, concerning tourism demand, presents the profiles of domestic and foreign tourists and an evaluation of tourists' satisfaction with tourism services. Part 7 is devoted to the tourism attractiveness of individual Czech provinces, and Part 8 to international tourism in Europe. The description of European tourism includes the directions of tourist flows, the income of individual countries from tourism, the overall cost of trips abroad made by the inhabitants of these countries, and accommodation capacity. The *Atlas* closes with a bibliography and the sources used.

The cartographic quality of the publication is high and the meticulous execution of detail serves its purpose well. The only questionable point is the presentation of absolute values in the form of a cartogram. Traditional Polish cartography does not approve of this, but a similar approach can already be found in the Polish geographical literature. The methodology for evaluating tourism attractiveness, described in the commentaries to maps, is simple and convincing. Difficulty in understanding information may be due to the spatial units of the new administrative system introduced in the Czech Republic.

The wide range of themes included in the *Atlas of Tourism in the Czech Republic* makes it a very comprehensive and extremely valuable publication for promotional, economic and spatial policy as regards tourism. The authors should be congratulated on their work and it is only to be wished that a similar publication could be prepared for Poland.

Jerzy Wyrzykowski

Uniwersytet Wrocławski

Instytut Geograficzny

50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 1

